

An elderly man with glasses and a woman are looking at a tablet together. The man is on the left, wearing a blue shirt and glasses, looking intently at the screen. The woman is on the right, also looking at the screen with a slight smile. The background is a soft-focus indoor setting.

HET LEERNETWERK IN ZORG WEL ZIJN

**ERVARINGEN VAN
DEELNEMERS IN
EEN LEERNETWERK
ZORG & WELZIJN**

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Dit boekje bevat verhalen van deelnemers van het leernetwerk.

De officiële naam van het leernetwerk is 'Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap'.

Voor de titel van dit boekje hebben we gekozen voor de werktitel van het leerlandschap 'In Zorg Wel Zijn'.

Samen hebben we het vormgegeven. We mogen trots zijn op wat we hebben neergezet. Alles wat we doen, kunnen we verantwoorden. Omdat we het doen om de kwaliteit van de zorg en het welzijn van de thuiswonende zorgvrager te verbeteren.

WOORD VOORAF

Wie nemen deel aan dit netwerk?

Professionals op het gebied van zorg & welzijn, docenten mbo-v en hbo-v, een cliëntvertegenwoordiger, zorgvragers en studenten. Zij ontmoeten elkaar in het leernetwerk, leren elkaars perspectieven kennen en leren met en van elkaar tijdens het samenwerken. Dit alles met als hoger doel om integrale zorg voor thuiswonende ouderen te verbeteren.

In deze uitgave vertellen deelnemers over hun ervaringen met het leernetwerk en hoe zij met en van elkaar hebben geleerd. In de zorgpraktijk van alledag zijn de vraagstukken in de wijk steeds complexer. Mensen worden ouder en blijven langer thuis wonen. Daardoor komen professionals voor vraagstukken op meerdere levensdomeinen te staan. Dit vraagt van deze professionals dat ze afstemmen met de zorgvrager en met professionals van verschillende disciplines binnen zorg & welzijn. Hoe doe je dat? Hoe verhoog je de kwaliteit van de zorg en het welzijn van de zorgvrager in de wijk? Afstemmen en samenwerken met professionals van een andere discipline zijn nog lang niet vanzelfsprekend. Een leernetwerk biedt de mogelijkheid om interprofessioneel te leren samenwerken en af te stemmen.

De slogan 'Een leven lang leren en ontwikkelen' geeft aan wat verwacht wordt van iedere professional. Leren vraagt tijd vrijmaken. De eerste stap daarbij is jezelf tijd gunnen om je te blijven ontwikkelen als professional. Want leren is vooral ook stilstaan bij 'wat je doet' en 'hoe je je werk doet'. Reflecteren op waar je mee bezig bent. Daarvoor is het leernetwerk heel geschikt.

In deze tijd met tekorten aan personeel, schiet het leren er, helaas, gemakkelijk bij in.

De ervaringsverhalen laten zien dat de deelnemers in het leernetwerk op een andere manier leren dan ze gewend zijn. Dat maakt het leernetwerk vrij uniek. Het zou mooi zijn als leernetwerken meer gemeengoed worden binnen de opleidingen en de praktijken in zorg & welzijn.

Bij aanvang van dit leernetwerk was het voor de deelnemers onbekend en spannend terrein. Ook was het voor hun gevoel best vaag waar ze aan begonnen. Samen hebben we het vormgegeven. We mogen trots zijn op wat we hebben neergezet. Alles wat we doen, kunnen we verantwoorden. Omdat we het doen om de kwaliteit van de zorg en het welzijn van de thuiswonende zorgvrager te verbeteren.

Ik hoop dat dit boekje inspireert om deel te nemen aan een leernetwerk. Om jezelf verder te ontwikkelen. Of nog beter: dat het inspireert om een leernetwerk op te zetten in je eigen organisatie.

Mijn oprechte dank aan alle geïnterviewden voor hun openhartigheid.

Jacqueline Theunissen

Projectleider leernetwerk 'Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap'
Hoofddocent en onderzoeker hbo-v bij de Academie Gezondheid en Vitaliteit
HAN University of Applied Sciences

COLOFON

Het leernetwerk
In zorg wel zijn

Copyright © 2020
HAN University of Applied Sciences,
Nijmegen
www.han.nl

Projectleider

Jacqueline Theunissen (HAN)

Realisatie

Birgitte Kramer & Annelies Peters
(HAN)

Tekst

JudithCOMMS, Spaarndam

Fotografie

Eva Broekema, Frank Muller, iStock,
geïnterviewden

Vormgeving en druk

Grafische Werkplaats ROC,
Nijmegen

INHOUDSOPGAVE

- 3 **WOORD VOORAF**
Jacqueline Theunissen
- 4 **INHOUDSOPGAVE / COLOFON**
- 5 **OVER HET LEERNETWERK NIJMEEGS
INTERPROFESSIEONEEL LEERLANDSCHAP**
- 6 **OVER HET LEERNETWERK**
- 9 **INTERVIEW**
Willeke te Molder
- 13 **INTERVIEW**
Ad den Dekker
- 16 **INTERVIEW**
Marion Reinartz
- 18 **INTERVIEW**
Yvet Martens en Yvon van Schijndel
- 21 **INTERVIEW**
Gerda Bos
- 24 **INTERVIEW**
Anne Elsinghorst
- 28 **INTERVIEW**
Felice Plat
- 31 **INTERVIEW**
Marianne Mondria
- 35 **OVER HET ONDERZOEK**
- 37 **DE WERKWIJKWIJZER**
Opzet leernetwerk in 10 stappen
- 39 **NAWOORD**

OVER HET LEERNETWERK NIJMEEGS INTERPROFESSIEONEEL LEERLANDSCHAP

WAT ZIJN LEERNETWERKEN?

Leernetwerken zijn samenwerkingsverbanden tussen beroepsopleidingen en de beroepspraktijk. Eind 2015 zijn de eerste leernetwerken in Nederland opgezet om de competenties van docenten hbo Verpleegkunde (hbo-v) en wijkverpleegkundigen te bevorderen.

WAT IS HET NIJMEEGS INTERPROFESSIEONEEL LEERLANDSCHAP?

Het Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap is een leernetwerk dat is opgezet door projectleider Jacqueline Theunissen, tevens onderzoeker en hoofddocent hbo-v bij de HAN University of Applied Sciences. Het leernetwerk ontvangt subsidie van het ZonMw-programma Langdurige Zorg en Ondersteuning. Dit overheidsprogramma helpt (leer)netwerken verder te ontwikkelen en te verstevigen. Het doel: goede integrale zorg en ondersteuning kunnen (blijven) bieden aan thuiswonende ouderen.

DOEL EN INHOUD VAN HET LEERNETWERK

Het Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap (vanaf hier aangeduid als 'het leernetwerk') is in januari 2019 gestart en

wordt eind 2020 afgerond. Het leernetwerk wil deskundigheid bevorderen van professionals en docenten uit het mbo en hbo die zich (deels) richten op de zorg en welzijn voor thuiswonende ouderen en hun omgeving. De deelnemers leren door mee te lopen in elkaars beroepspraktijk, door kennis te delen tijdens maandelijkse leernetwerkbijeenkomsten en door thema's voor te bereiden voor de bijeenkomsten en kennismarkten. De kennismarkten zijn open voor professionals, docenten, studenten en ervaringsdeskundigen uit de regio Nijmegen.

DEELNEMERS

De 17 deelnemers aan het leernetwerk komen van verschillende partnerorganisaties uit de regio Nijmegen: Interzorg, TVN zorgt, Buurtzorg, Stichting MEE, Bindkracht10, Driekracht, Zorgbelang Inclusief, ROC Nijmegen en de HAN. Deze organisaties kunnen de opgedane nieuwe inzichten over leren en interprofessioneel samenwerken gebruiken in hun onderwijs en beroepspraktijk. Zodat de thuiswonende oudere en zijn omgeving de juiste integrale zorg en ondersteuning ontvangt.

OVER HET LEERNETWERK

Van klein naar groter leernetwerk

Het Nijmeegs Leerlandschap is in 2015 gestart met een leernetwerk van 3 docenten hbo Verpleegkunde van de HAN University of Applied Sciences en 3 wijkverpleegkundigen van ZZG zorggroep, Buurtzorg Druten en TVN zorgt. Vanuit het project 'Zichtbare Schakel' van ZonMw wisselden ze 11 maanden kennis en ervaring uit door met elkaar mee te lopen in elkaars beroepspraktijk.

De toen actuele thema's boden genoeg denk- en gespreksstof: nieuwe taken voor de wijkverpleegkundige door het veranderde zorgstelsel, competentiegericht leren en deskundigheidsbevordering van docenten. De samenwerking tussen de docenten en verpleegkundigen gaf 'een boost' aan hun kennis en ervaring. Ze spraken over de dilemma's in de praktijk, liepen met elkaar mee in de beroepspraktijk en reflecteerden op hun handelen. Geven we goede zorg? Geven we goed onderwijs? Doen we het juiste? De opgedane kennis deelden de docenten

en wijkverpleegkundigen op kennismarkten waar steeds ongeveer 75 - 100 professionals, docenten en studenten aan deelnamen. Omdat wijkverpleegkundige zorg door een heel team wijkverpleging gegeven wordt is de mogelijkheid geboden om met een nieuwe subsidie aanvraag een uitbreiding van het leernetwerk aan te vragen. Projectleider, onderzoeker en hoofddocent hbo-v Jacqueline Theunissen van de HAN University of Applied Sciences, heeft vorm gegeven aan de uitbreiding van het leernetwerk. In de eerste instantie voor 9 maanden met 3 verpleegkundigen in de wijk (niveau 4), 2 docenten mbo Verpleegkunde en 1 docent mbo Verzorgende IG.

In januari 2019 is dit leernetwerk onder de noemer 'Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap' verder uitgebreid met professionals en docenten uit het sociaal domein. Met de aanvulling van 3 professionals uit het sociaal domein en 1 docent Social Work, komen zorg en welzijn dicht bij elkaar.

Jacqueline Theunissen is de projectleider. Zij licht toe: "Dit leernetwerk verbindt de werelden van zorg en welzijn. De deelnemers kijken bewuster naar de hele mens, zowel in de zorg en het welzijn als in het onderwijs. Wie zijn de professionals? Wie zijn de cliënten/patiënten/buurtbewoners/burgers die wij zorg en ondersteuning geven? Wie zijn de leerlingen/studenten die we voorbereiden op hun toekomstige vak?"

Hoe werkt het leernetwerk?

Het huidige leernetwerk bestaat uit 3 subgroepen van 5 personen. In iedere subgroep - het zogenoemde kwintet - zit: een wijkverpleegkundige (niveau 5), een verpleegkundige in de wijk (niveau 4), een professional uit het sociaal domein, een docent mbo Verpleegkunde en een docent hbo Verpleegkunde of Social Work. Zij hebben elk 8 projecturen per maand voor het leernetwerk.

Jacqueline vertelt wat ze doen: "In het begin

hebben we veel tijd besteed aan het leren kennen van elkaar en van elkaars zienswijzen. We blijken een andere taal te spreken. Kijk alleen al naar de verschillende benamingen van degene die zorg ontvangt. De ene professional heeft het over 'cliënt', de ander over 'patiënt', de volgende zegt 'buurtbewoner' of 'wijkbewoner' en bij weer een ander gaat het over de 'burger'.

Net als bij de twee voorgaande leernetwerken lopen de deelnemers met elkaar mee in de dagelijkse beroepspraktijk. Dat is spannend. Iemand uit een andere discipline, beroepsgroep of domein komt met je meekijken. Deelnemers worden daardoor bewuster van wat ze doen.

Eens in de 4 weken komen alle deelnemers bij elkaar in een leernetwerkbijeenkomst.

Daar doet ook de 17e deelnemer van het project aan mee: de cliëntvertegenwoordiger van Zorgbelang Inclusief."

“Voor de bijeenkomsten werkt elke subgroep een onderdeel uit van een zelfgekozen thema. Wat er in de afgelopen 15 maanden aan thema’s voorbij is gekomen: de verschillende professionals in de wijk, persoonsgerichte zorg, zorg aan ex-mantelzorgers, samenwerkingscompetenties.

De cliëntvertegenwoordiger heeft een reflecterende rol. Zij voegt kennis en inzicht toe vanuit het perspectief van de cliënt. Bijvoorbeeld door de workshop Zelfregie die ze heeft gegeven tijdens een leernetwerkbijeenkomst.”

Jacqueline over haar eigen rol: “Als projectleider en onderzoeker geef ik de subgroepen kaders voor hun uitwerking. De inhoud vullen ze zelf. Dat doen ze door met elkaar mee te lopen, vakliteratuur en deskundigen te raadplegen en methodes en ‘best practices’ te vinden uit zorg, welzijn en onderwijs.”

Voorlopige resultaten

De greep uit de resultaten van afgelopen jaar. Een ontmoetmarkt ‘Bekend maakt bemind’, een workshop ‘Zelfregie’, kennismarkt ‘persoonsgerichte zorg’, kennismarkt ‘de ex mantelzorger’, kennismarkt ‘samenwerkingscompetenties’, afstudeeronderzoek ‘belemmerende en bevorderende factoren voor wijkverpleegkundigen om stagiaires interprofessioneel samen te laten werken’. De kennismarkten zijn uitgesteld en zullen een andere vorm krijgen in verband met de anderhalvemetersamenleving.

Jacqueline Theunissen
- projectleider, onderzoeker en
hoofddocent hbo-v bij de HAN University
of Applied Sciences

Als projectleider en onderzoeker geef ik de subgroepen kaders voor hun uitwerking. De inhoud vullen ze zelf. Dat doen ze door met elkaar mee te lopen, vakliteratuur en deskundigen te raadplegen en methodes en ‘best practices’ te vinden uit zorg, welzijn en onderwijs

INTERVIEW

Bijna anderhalf jaar geleden benaderde de teamleider van Willeke te Molder haar met de vraag deel te nemen aan het leernetwerk. Met 2 collega’s toog Willeke naar de eerste bijeenkomst. Ze hadden geen idee wat het leernetwerk inhield en wat er van hen werd verwacht. Al snel bleek dat de inhoud bewust vaag werd gehouden. Zo konden de deelnemers zelf de inhoud vormgeven. Natuurlijk binnen de gegeven kaders en binnen het doel van het project. Wat zijn de ervaringen van Willeke met het leernetwerk? Wat heeft het haar opgeleverd als professional?

Willeke te Molder
wijkverpleegkundige
Interzorg Thuiszorg

Leren van kijkjes in andere keukens

Een van de kaders was de subgroep van 5 professionals. Elk van hen kon 8 projecturen per maand aan het leernetwerk besteden. Die tijd gebruikten ze om met elkaar mee te lopen en zich te verdiepen in een thema van de subgroep of voor de maandelijkse bijeenkomst. Willeke: “Ik heb in de keuken kunnen kijken bij het werk van de screener van het Sociaal Wijkteam, ben bij het teamoverleg van Buurtzorg geweest en heb meegedaan aan een les op het ROC Nijmegen en de HAN.

Wat ik heb geleerd van het meelopen? Ik stond versteld van de hoeveelheid en verscheidenheid aan vragen die het Sociaal Wijkteam krijgt. De telefoontjes bleven komen. Het was voor mij waardevol om te horen hoe de screener doorvraagt in de telefoongesprekken. En hoe deze professional uit het sociaal domein met haar reacties mensen gerust weet te stellen. Bij Buurtzorg zag ik dat ze veel teamoverleg en collegiaal contact hebben. Door het meelopen met een docent Verpleegkundige op het ROC Nijmegen, heb ik inzicht gekregen in hun lesmethodes. Ze proberen steeds de koppeling

naar de praktijk te maken. Daar heb ik in een les aan kunnen bijdragen met een casus over moeilijk gedrag bij psychiatrische ziektebeelden en verslaving. Over het geheel heb ik bij het meelopen vooral veel geleerd over het contact met cliënten. Eerst het grotere plaatje zien. Vervolgens de blik richten op de cliënt, de basis. En dan de zaken terugbrengen naar iets kleins.”

Leefplezierplan

De presentatie over het Leefplezierplan van prof. dr. Joris Slaets op een bijeenkomst met wijkverpleegkundigen heeft Willeke enorm gegrepen. Ze vertelt: “Mensen leefplezier geven, dat is waar we het voor doen als zorgen welzijnsprofessionals. Dat is wat we willen. Neem nou de benaming ‘Zorgplan’, dat zegt het al: het gaat over de zorg in plaats van de persoon. Ik heb de spreekwoordelijke stoute schoenen aangetrokken en Joris Slaets gemaild of hij wilde meewerken aan een vervolg op zijn presentatie. Daaruit is een presentatie uit voortgekomen die zijn dochter Annemarijn Slaets geeft op de volgende kennismarkt ‘Bewustwording in Contact’. De kennismarkt

KENNISMARKT

BEWUSTWORDING IN CONTACT

GERICHT OP DE THUISWONENDE OUDERE

19 MAART
2020

Programma

- 14.30 Ontvangst
- 15.00 Welkom
- 15.05 Spreker
Annemarijn Slaets
- 16.00 Workshop
- 16.45 Gezamenlijke
afsluiting
- 17.00 Borrel

Locatie

Dependance HAN
Prof. Molkenboerstraat 3
Nijmegen

Aanmelden

Vóór 9 maart bij
inzorgwelzijn@gmail.com

Georganiseerd door

Het Nijmeegs
Interprofessioneel
Leerlandschap

Annemarijn Slaets

(oprichtster van 'The Generation Keeper')

“Meer zorgen vanuit je hart? Laat je dan inspireren door de Doodle Me Tool. Waarbij je écht meer de behoeftes en verlangens van je cliënt in kaart kan brengen.”

**Professional gezocht in
Zorg en/of Welzijn!**

Kleur jij buiten de lijntjes?

**Dan zijn wij op zoek
naar jou!**

In de workshop leer je,
hoe je écht in gesprek gaat
en neem je opgedane ervaringen mee.

is gericht op thuiswonende ouderen.

Annemarie's presentatie is een introductie op de workshop 'doedelen' die ik met mijn collega's ga geven."

"Met de 'Doodle me'-gesprekmethode van Annemarijn Slaets maak je samen met de cliënt een collage over hem/haar als persoon. De collage laat zien wie hij/zij is, waar hij/zij van geniet, wat belangrijk voor hem/haar is en wat hij/zij nog wil doen. Ik ben daarmee in mijn eigen werk aan de slag gegaan. Bij Interzorg Thuiszorg werken we met het systeem Omaha. Daarin noteren we de gezondheidstoestand, het welbevinden, de afspraken met de cliënt en de acties die we voor hem/haar doen. Daar heb ik nu het leefplezier van elk van mijn cliënten aan toegevoegd. Ik zou het leuk vinden als mijn collega's dat ook gaan doen."

Zelfreflectie

Een ander concreet resultaat van het leernetwerk is Willeke's missie om zelfreflectie te bevorderen. Het idee komt van een docent van de HAN die studenten out-of-the-box laat denken door eerst kritisch naar zichzelf te leren kijken en vervolgens een breed blikveld te ontwikkelen. Willeke heeft een plan gemaakt voor Interzorg dat nu ter goedkeuring ligt bij de afdeling Kwaliteit. Het plan voorziet in bijeenkomsten voor zorg- en welzijnsmedewerkers (niveau 3, 4 en 5) die met elkaar reflecteren op hun werk. Wat gaan ze doen? Hoe willen ze het aanpakken? Hoe is het gegaan? Willeke: "Het leernetwerk heeft mij gemotiveerd anderen te inspireren met nieuwe inzichten. Zelfreflectie, buiten de lijntjes denken, terug naar de cliënt. Daar ga ik zeker mee door."

Bevestiging

Willeke is door haar deelname aan het leernetwerk bevestigd in haar eigen kunnen.

//

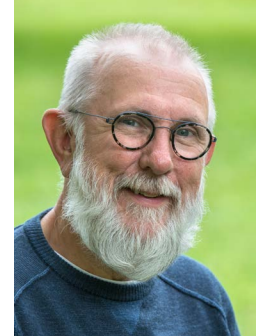
Toen mensen uit mijn subgroep en bij de maandelijkse bijeenkomst vertelden wat ze deden, dacht ik 'Wauw, wat een bak kennis'.

Een mooi bijeffect van dit project. Willeke: "Toen mensen uit mijn subgroep en bij de maandelijkse bijeenkomst vertelden wat ze deden, dacht ik 'Wauw, wat een bak kennis'. Natuurlijk weet ik ook een hoop. Maar dit traject heeft me zelfverzekerder gemaakt. Als er nu iets nieuws op mijn pad komt, denk ik 'Leuk, ik kan het'. Dat komt door de contacten met andere professionals, het netwerken, de complimenten die ik kreeg van een docent van de HAN over mijn actieve deelname aan haar les en over de workshop 'doedelen' die ik samen met collega's heb voorbereid. Ik ben zelfs dagvoorzitter van de volgende kennismarkt."

INTERVIEW

Als opbouwwerker was Ad den Dekker in de jaren '70 en '80 actief in Rotterdam, Ridderkerk en de provincie Zeeland. Daarna is hij in het onderwijs terechtgekomen. Sinds 1990 is hij docent bij de HAN. Eerst bij Recreatie & Toerisme en nu bij de opleiding Social Work. Vanuit zijn docentschap is Ad: supervisor, wijkdocent, afstudeerbegeleider en geeft hij les in ondernemerschap. Ad was direct enthousiast over het leernetwerk. Hij meldde zich aan na een oproep op het intranet van de HAN. Hoe kijkt hij naar het leernetwerk? Wat levert het hem en andere professionals op? En welke resultaten zou hij graag zien?

Ad den Dekker
docent Social Work
HAN University of
Applied Sciences

Enthousiasme en complexe werkelijkheid

Waar zijn enthousiasme voor het leernetwerk vandaan komt? Ad: "Het sluit aan bij mijn rol van wijkdocent. Alle 2e-jaarsstudenten Gedrag en Maatschappij werken 20 weken lang een dag per week in de wijk. Ze doen samen als een sociaal wijkteam een opdracht voor het vak Interprofessioneel Leren. Ik zie het belang voor studenten uit het sociaal domein om kennis te maken met de medische en paramedische beroepen. Tijdens de opleiding besteden we naar mijn idee te weinig aandacht aan de complexe werkelijkheid. Als een buurtbewoner wat mankeert, kan die te maken krijgen met een heel scala aan zorg- en hulpverlening. Denk aan: fysiotherapie, sociaal wijkteam, thuiszorg, Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). We zouden in samenspraak moeten

bepalen wat we doen voor de buurtbewoner. Dit leernetwerk brengt docenten en professionals uit de wijk samen. Daar komt vast iets moois uit voort. Voor het onderwijs én de wijkzorg."

Naar nieuwe werkvormen

Wat het leernetwerk de deelnemers oplevert? Ad vertelt: "Ik heb meegelopen met een wijkverpleegkundige. Zij is heel gedreven in haar werk en positief over wat ze doet. Maar ik vraag me af waarom ze bepaalde dingen zelf doet en niet overlaat aan andere professionals. Het leernetwerk maakt duidelijk dat de passie voor het vak en om te helpen soms doorslaat. Mensen voelen zich zeer verantwoordelijk en vergeten anderen te contacten en in te schakelen.

Ik zou zo meedoen met het volgende leernetwerk, al ben ik 64. Ik vind het de investering zeker waard geweest.

Wat mij opvalt, is dat we met enorm veel professionals zijn in Nederland. Die starten allerlei projecten op. En we overleggen wat af. Ik had gehoopt dat er in de loop der jaren nieuwe werkvormen zouden ontstaan. Maar wat ik zie, is dat we blijven hangen in oude patronen.”

Mogelijkheden zien en anders luisteren

Ad denkt dat hij door het leernetwerk dingen

in zijn werk anders kan en moet doen. Ad: “Ja, ik denk nog na over het wat en hoe. Ik zie nu bijvoorbeeld de mogelijkheden die de online videoverbinding met Teams biedt. Het overleg met mijn studenten via Teams duurt korter dan het ‘live’ contact. Daar kun je wat mee in de toekomst. Met elkaar in gesprek zijn op een andere manier.” Het leernetwerk heeft ook iets heel anders duidelijk gemaakt. Ad: “Ik heb ervaren dat ik het moeilijk vind

om uit te leggen wat het beroep van welzijnswerker/social worker is. Daar ga ik een mooie pitch voor maken.”

Voor zichzelf heeft het leernetwerk Ad behoorlijk wat opgeleverd, al is hij naar eigen zeggen ‘een oude rot in het vak’. Hij licht het toe: “Ik ben anders gaan luisteren naar buurtbewoners en andere professionals. Het leernetwerk maakt dat je meer open gaat staan voor het verhaal van collega’s. Het was voor mij heel leerzaam om 2 keer een halve dag mee te lopen met een wijkverpleegkundige.”

Buurtbewoner centraal

Ad vervolgt: “Het leuke van het leernetwerk is dat we nu met z’n allen constateren dat een cliënt ook een buurtbewoner is. De fysiotherapeut ontdekte dat een cliënt door de buurman met de auto naar fysiotherapie werd gebracht om daar vervolgens loopoefeningen te doen. Die fysiotherapeut heeft dat met de cliënt heel mooi opgepakt. Hij komt nu naar het huis van de cliënt en dan lopen ze samen al oefenend naar de fysiotherapiepraktijk.

Het hoogste in de hiërarchie is de bewoner. Daarvan zijn we ons nu nog meer bewust. De meerwaarde van het leernetwerk is dat je anderen leert kennen, wat ze doen en hoe ze het doen. Het leren met en van elkaar zit ook in kleine dingen. Met collega Felice uit het leernetwerk slaan we bruggen tussen het ROC Nijmegen en de HAN door initiatieven te nemen en te ontwikkelen.

Als leernetwerk zijn we nu bezig met de volgende kennismarkt. Daar omarmen we met kleine groepjes een thema, zoals scholing van toekomstige professionals en gesprekstechnieken. Dat geeft een andere dynamiek en perspectief. En op de kennismarkt kunnen we onze inzichten delen en toetsen.

Wat ik graag zou zien, is dat we door het

leernetwerk een andere vorm van interview binnen het social work introduceren. Multidisciplinair ingegeven vanuit cliënten in plaats vanuit de diverse professionals. Waarbij de centrale vraag is: ‘Hoe maken we de wereld van deze buurtbewoner beter?’”

Op zoek naar vonkjes

Wat Ad collega’s vertelt over het leernetwerk? Ad: “Ik probeer een vuurtje aan te wakkeren. Zeker bij de jonge garde. Ik ga op zoek naar het vonkje. Want laten we wel wezen: heel veel collega’s zouden veel hebben aan contact met andere professionals. De gesprekken, het samen delen en ontdekken, het netwerk. Dat komt allemaal ten goede van de buurtbewoner. Onze zorg en ondersteuning nu en in de toekomst gaat immers over dezelfde mensen.”

Terugkijkend op de afgelopen anderhalf jaar zegt Ad: “Ik zou zo meedoen met het volgende leernetwerk, al ben ik 64. Ik vind het de investering zeker waard geweest.”

INTERVIEW

Om degenen die zorg en ondersteuning ontvangen een duidelijke stem te geven in het leernetwerk, is Marion Reinartz gevraagd deel te nemen. Zij vertegenwoordigt de cliënten vanuit de regionale belangenorganisatie Zorgbelang Inclusief. Wat is de motivatie van Marion om in het leernetwerk te stappen? Wat is haar doel en aandeel? En hoe krijgt het leernetwerk voor haar vorm en betekenis?

Marion Reinartz - cliëntvertegenwoordiging Zorgbelang Inclusief

Eerst de juiste vorm vinden

Marion zat in het eerste leernetwerk in de projectgroep met docenten en wijkverpleegkundigen. Daar was ze vaker aanwezig tijdens de leernetwerkbijeenkomsten. Ze kon proces van het leernetwerk direct volgen en direct kritische vragen stellen. Met als rode lijn: 'Wat betekent dit voor de cliënt/patiënt/cliënt/ buurtbewoner/burger/mantelzorger?'. In het huidige leernetwerk is ze minder vaak aanwezig bij de bijeenkomsten en volgt ze het proces wat meer op een afstand. Maar ook hier heeft ze allereerst een reflecterende rol. Marion licht toe: "Vanwege mijn minder frequente aanwezigheid was even zoeken naar de juiste vorm. Vanuit de professie is het leernetwerk zinvol. Mijn vraag is iedere keer: 'Wat heeft de cliënt eraan, en de mantelzorger?' Daar hebben we een vorm voor gevonden: die van reflectie en kennisoverdracht."

"Tijdens een van de bijeenkomsten heb ik een workshop gegeven over zelfregie. In groepjes bogen wijkverpleegkundigen en professionals uit het sociaal team zich over de vraag 'Wat betekent zelfmanagement voor

jóu als (zorg)professional?'. Daarbij gingen we met name in op de overtuigingen die je als persoon meeneemt in je werk. Wat betekent zelfmanagement voor jezelf? Wat vind je belangrijk?"

Verbinding en cliëntperspectief

Marion: "In dit leernetwerk gaat het om het samenbrengen van de twee werelden van zorg en welzijn. Ofwel: de verbinding tussen het sociaal domein en de verpleegkundige zorg. Mijn doel als vertegenwoordiger van cliënten is het cliëntperspectief naar voren brengen. Bijvoorbeeld door met professionals te praten over de verschillende typen mensen. De ene cliënt wil zelf de regie houden, de andere ziet de professional als alleswetend. Hoe pas je de ervaringsdeskundigheid van de cliënt in het werk in? Dit speelt zeker bij mensen met een chronische aandoening. Het cliëntperspectief komt ook naar voren in de omgang met die verschillende typen mensen."

"Mijn bijdrage aan het leernetwerk is zichtbaar op de bijeenkomsten en kennismarkten.

Bijvoorbeeld door een stand op een kennismarkt en het speeddaten op de Ontmoetmarkt over integrale zorg aan thuiswonende ouderen. Dat speeddaten vond ik heel verfrissend. Ik heb daar kunnen overbrengen dat je altijd het perspectief van de cliënt naast dat van jezelf als professional moet plaatsen. Als iemand diabetes heeft, moeten dan de bloedsuikerwaarden altijd kloppen volgens het boekje? Of is kwaliteit van leven voor die persoon het belangrijkste criterium?"

Betekenis en bewustwording

"Wat maakt dat het leernetwerk voor mij van betekenis is?" Marion denkt na en legt uit: "Bij dit laatste leernetwerk is dat wat moeilijk, omdat ik alleen bij bijeenkomsten en kennismarkten aanwezig was. Bij het eerste leernetwerk heb ik gezien dat er veel verschillen zijn tussen de werkwijzen van zorgorganisaties. Dat neem ik mee in mijn werk. Dit leernetwerk heeft voor mij het meest vorm gekregen tijdens de workshop over zelfmanagement en zelfregie. De reactie van de deelnemers was 'Wat is dit moeilijk'.

Ik heb de bewustwording in gang kunnen zetten. En de ROC-docent heeft de workshop direct meegenomen in het onderwijs, want zij constateerde dat bewustwording van je eigen overtuigingen voorafgaat aan zelfmanagement. Dit onderdeel ontbrak nog in hun lesprogramma."

Missie geslaagd

Marion kijkt positief terug op haar deelname aan dit leernetwerk: "Op de Ontmoetmarkt heb ik gesproken met mensen die Zorgbelang Inclusief niet kenden. Bij de professionals en docenten heb ik gezorgd voor de eyeopener van het cliëntperspectief. En ik heb mijn methodiek van vragen breed voor het voetlicht gebracht. Mijn missie is geslaagd!"

Mijn missie is geslaagd!

INTERVIEW

Yvet Martens en Yvon van Schijndel zijn bij het leernetwerk gekomen om onderzoek te doen voor hun afstudeeronderzoek hbo Verpleegkunde (hbo-v). Hun rol binnen het leernetwerk verschilt daardoor van de andere deelnemers. Het doen van hun onderzoek is voor hen de hoofdzaak. Natuurlijk kijken ze naar wat het leernetwerk is. Ze lopen mee met de verschillende zorg- en welzijnsprofessionals en zijn bij een netwerkbijeenkomst geweest. Wat zijn hun ervaringen tot nu toe? Wat is hun aandeel en wat levert het leernetwerk hen op?

Yvet Martens
Stagiaire leernetwerk

Yvon van Schijndel
Stagiaire leernetwerk

Opleiding en onderzoek

Deze jongste deelnemers aan het leernetwerk zitten in het 4e jaar van de opleiding hbo-v aan de HAN. Yvon rondt na haar onderzoek haar opleiding af en heeft een bijbaan tijdens haar studie in een verpleeghuis. Yvet gaat na haar onderzoek nog een stage doen en is dan klaar met haar opleiding.

Ze hadden nog nooit van een leernetwerk gehoord totdat ze het onderwerp interprofessioneel samenwerken kregen voor hun afstudeeronderzoek. Ze vertellen: "Afgelopen februari zijn we bij het leernetwerk gekomen om voor Jacqueline Theunissen onderzoek te doen naar de 'belemmerende en bevorderende factoren voor wijkverpleegkundigen om stagiaires interprofessioneel samen te laten werken'. We hebben net ons projectplan ingeleverd. Tot in juni doen we ongeveer 3 dagen per week onderzoek en hebben we 2 dagen les."

Ervaringen en interprofessioneel samenwerken

Yvon: "We hadden al snel een eerste bijeenkomst. Als jonge nieuwelingen zijn we enthousiast ontvangen. Het is heel handig dat we nu allerlei mogelijkheden hebben om in de praktijk mee te kijken. Dat is normaliter moeilijk te regelen. Via het leernetwerk krijgen we best een goede kijk op interprofessioneel samenwerken in de wijk. We zien van dichtbij wat iedereen doet. Ik weet nu hoe goed het netwerk van wijkverpleegkundigen is en hoe belangrijk dat is."

Yvet: "Interprofessioneel samenwerken is betrekkelijk nieuw in het curriculum van zorg- en welzijnsopleidingen. Het leernetwerk zorgt ervoor dat de praktijk in het leslokaal komt, dus ook de ontwikkelingen in het werkveld. Voor mij is het een goede

Dat was super leerzaam. Ik ben verbaasd over wat zij allemaal weet. Ze kon allerlei vragen zo beantwoorden, van ouderenpas tot zorgproblemen

ervaring om de praktijk van de verschillende professionals mee te maken. Dat geldt voor Yvon ook. Ik heb bijvoorbeeld meegeluisterd met de screener van het Sociaal Wijkteam. Dat was super leerzaam. Ik ben verbaasd over wat zij allemaal weet. Ze kon allerlei vragen zo beantwoorden, van ouderenpas tot zorgproblemen."

Wat vertellen jullie vrienden en medestudenten over het leernetwerk?

Yvon: "We beginnen bij het onderzoek en leggen uit wat het leernetwerk is: mensen uit de praktijk en het onderwijs die samenwerken vanuit de verschillende zorg- en welzijnsdomeinen. Yvet vult aan: "En dat we in ons onderzoek juist wijkverpleegkundigen interviewen, binnen en buiten het leernetwerk."

Tot slot: wat levert het onderzoek en het leernetwerk jullie op?

Beiden: "We denken na over interprofessioneel samenwerken. We doen onderzoekvaardigheden op. Daar kunnen we in ons toekomstige beroep of vervolgopleiding ons voordeel mee doen."

INTERVIEW

Al voor het jaar 2000 was Gerda Bos betrokken bij diverse projecten met als doel om kwetsbare ouderen zo lang als mogelijk thuis te laten wonen. Daarbij staat interprofessioneel samenwerken en persoonsgerichte zorg hoog op haar themalistje. Het was dan ook bijna vanzelfsprekend dat collega Jacqueline Theunissen haar vroeg toen ze vervanging zocht voor een van de docenten uit het leernetwerk. Wat heeft het leernetwerk naar Gerda's idee opgeleverd voor de deelnemende professionals? Wat zijn haar rollen en ervaringen binnen het leernetwerk? En wat ziet zij als eindresultaat?

Gerda Bos
docent hbo-v
en onderzoeker HAN
University of Applied
Sciences

Achtergrond

Gerda is verpleegkundige en heeft Verplegingswetenschappen en Bedrijfskunde gestudeerd. Ze heeft in alle werkvelden binnen de gezondheidszorg gewerkt, voor het grootste deel in de VVT-sector (daaronder vallen: verpleeghuizen, verzorgingshuizen en thuiszorgorganisaties). Ze vervulde diverse management- en adviesfuncties, maar is altijd verpleegkundige gebleven. Gerda is gespecialiseerd in de zorg voor kwetsbare ouderen. Ze heeft veel projecten opgezet met als doel kwetsbare ouderen zo lang als mogelijk thuis te laten wonen. Dit deed ze in nauwe samenwerking met verschillende disciplines binnen het domein zorg en welzijn.

Sinds 4 jaar is Gerda docent aan de HAN. Ook is ze is docent-onderzoeker binnen het Lectoraat Organisatie van Zorg en Dienstverlening. Ze coacht professionals van verpleeghuizen om interprofessioneel samenwerken en persoonsgerichte zorg

vorm en inhoud te geven. Op de opleiding hbo-v is ze verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs van 4e-jaarsstudenten van de onderwijseenheid Ondernemerschap. Daarnaast is ze studieloopbaanbegeleider, begeleider van studenten bij kwaliteitsprojecten en secretaris van de Curriculumcommissie hbo-v voltijd. Gerda's expertise ligt op het terrein van verpleegkundig ondernemerschap, verpleegkundig leiderschap, 'evidence based practice' en interprofessioneel samenwerken.

Comfortzone en persoonsgerichte zorg

Waarom ze in het najaar van 2019 in dit doorontwikkelde leernetwerk stapte? Gerda: "Ik stimuleer collega's en studenten om buiten hun eigen comfortzone en werkdomein te stappen en vertrouwde patronen los te durven laten. Want dan ga je leren en kun je je verder ontwikkelen. Verder wilde ik graag met professionals van andere domeinen en disciplines onderzoeken hoe we vanuit verschillende perspectieven kunnen

samenwerken. Samenwerken aan het verbeteren van de kwaliteit van leven en zorg van kwetsbare mensen. Voor dat alles is het leernetwerk een uitstekende plek.”

Over haar rol in het leernetwerk: “Mijn vraag is of we in het handelen binnen zorg en welzijn de mens achter de cliënt voldoende zien. De wensen en behoeften van de mens mogen van mij een meer prominente plaats krijgen. De zorg is veelal gericht op de handeling, het protocol en het product dat moet worden geleverd. Ik vind het belangrijk dat we persoonsgerichte zorg voor kwetsbare ouderen in de thuissituatie echt vormgeven. Hoe kunnen we handelingen in zorg en welzijn het beste doen voor de kwetsbare oudere? Door gewoon te vragen wat de kwetsbare oudere wil en belangrijk vindt. Het leernetwerk is de kans om elkaars professionaliteit beter te leren kennen. De verschillende perspectieven en expertise uit de zorg, het onderwijs en welzijn kunnen we bundelen en op elkaar afstemmen.”

Ontdekken en overbrengen

Hoe ze dat heeft aangepakt? Gerda: “De werkgroep bestaat uit professionals uit het sociale domein, de zorg en het onderwijs. We hebben onderzocht wat er al is aan initiatieven en ‘best practices’ voor persoonsgerichte zorg. Want er is van alles op dat gebied. Het Kwaliteitskader Wijkverpleging geeft richting aan die persoonsgerichte zorg. Toch blijkt het nog niet zo eenvoudig te zijn om als hulpverlener vanuit wensen en behoeften die zorg en ondersteuning te bieden. Dit bracht ons bij de visie van Joris Slaets. Die spreekt ons aan, evenals de ‘Doodle me’-gesprek-methode van Annemarijn Slaets die daar onderdeel van uitmaakt. Met deze methode kun je het persoonlijk leven en de wensen van een cliënt in beeld brengen. Je bespreekt dit

met de cliënt en eventueel de familie en geeft iemands leven en wensen weer op een bord met tekst, foto’s en illustraties.”

Er staat nog het een en ander te gebeuren. Gerda licht toe: “De werkgroep heeft een kennismarkt georganiseerd om persoonsgerichte zorg voor kwetsbare ouderen voor het voetlicht te brengen. We hebben als gast-spreker Annemarijn Slaets uitgenodigd om de essentie van de ‘Doodle me-methode’ uit te leggen. Vervolgens gaan we in workshops aan de slag om professionals uit de zorg, het onderwijs en welzijn bewust maken van het belang om de mens achter de cliënt te (blijven) zien.”

Durven samenwerken

Wat het leernetwerk heeft opgeleverd in haar werk? Gerda: “Ik vind het belangrijk dat persoonsgerichte zorg het uitgangspunt is in zorg en welzijn. Ik zie dat dit nog lang niet overal gebeurt. Ik denk dat we er hier in het onderwijs nog meer aandacht aan kunnen besteden.

Nog niet elke organisatie is toe aan interprofessioneel samenwerken. Sommige zorgprofessionals voelen het als een bedreiging dat iemand zich met ‘hun’ werk bemoeit. Dit komt bijvoorbeeld voor in de samenwerking tussen professionals met mbo en professionals met hbo, maar ook tussen professionals van verschillende disciplines. Dat is jammer, want ze kunnen zoveel van elkaar leren.

Een eerste stap is de bewustwording op gang brengen. Mensen zijn zich nog niet bewust van de toegevoegde waarde die interprofessionele samenwerking kan hebben voor hun werk en professionele en persoonlijke ontwikkeling. Of eigenlijk: hoe je kunt samenwerken voor de beste zorg en ondersteuning. Het is belangrijk je te realiseren wat er nodig

en mogelijk is. En dat je dit kunt bereiken door samen te werken.”

Bewustwording, expertise delen en reflectie

Gerda zou graag zien dat dit leernetwerk 3 dingen oplevert voor de deelnemende professionals. Ze somt op: “Allereerst bewustwording binnen onze eigen ‘winkel’. Dat we erkennen dat we te weinig gebruikmaken van elkaars expertise. Ten tweede, dat we gebruik gaan maken van elkaars expertise. Want als we dat doen, voegen we echt iets toe aan de kwaliteit van leven van mensen.

Ten derde, reflectie. Iedere professional moet reflecteren en kritisch naar zichzelf en de richtlijnen kijken. Zich afvragen: ‘Durf ik buiten de lijntjes te kleuren samen met anderen?’.”

Gerda vervolgt: “We kijken bij elkaar in de keuken. Ik zal een voorbeeld geven van het effect van de samenwerking in de praktijk van het leernetwerk. Een van de leden van mijn werkgroep heeft geparticipeerd in het onderwijs over ondernemerschap voor 4e-jaarsstudenten. Daarin moeten studenten een innovatieverbeterplan maken dat voldoet aan de wensen en behoeften van cliënten. Het werkgroeplid kon vanuit haar expertise kritisch meedenken, was inspirerend voor de studenten en droeg bij aan een actieve deelname van de les. Ze heeft verschillende ideeën, aannames en verwachtingen van studenten op een positieve manier kunnen bijstellen. Bijvoorbeeld over palliatieve zorg. Voor haarzelf betekende dit ervaren hoe het is om ‘buiten je comfortzone’ van toegevoegde waarde te zijn voor anderen.”

Van exploreren naar eindresultaat

Maar dat is nog niet genoeg, Gerda heeft een groter einddoel voor ogen. Ze besluit:

Binnen het leernetwerk zijn we nog aan het exploreren. Het resultaat is nog niet geboekt maar we komen dichterbij. Dat mensen zeggen ‘Daar ga ik wat mee doen in de praktijk’ is mooi. We hebben tijd nodig om de volgende stap te maken naar het eindresultaat en willen daadwerkelijk iets laten zien. Kijk, de ‘Doodle me-methode’ is een vorm om persoonlijk contact te maken met een cliënt en de familie. Het resultaat moet zijn dat we daadwerkelijk interprofessioneel samenwerken aan persoonsgerichte zorg voor kwetsbare ouderen. We hebben dus nog een slag te maken!

INTERVIEW

Anne Elsinghorst is wijkverpleegkundige en projectmedewerker bij Buurtzorg. Haar werkgebied is Wijchen. In haar vrije tijd is ze Blogzuster. Ze schrijft over de liefde voor haar vak op blogzuster.nl.

Anne heeft meer dan 20 jaar ervaring in de wijkverpleging. Hoe heeft zij het leernetwerk ervaren? Wat zijn haar bevindingen en kanttekeningen?

Anne Elsinghorst -
wijkverpleegkundige
en projectmedewerker
Buurtzorg

Motivatie voor deelname

Waarom ze in het leernetwerk is gestapt?

Anne: "Eind 2018 vroeg een collega of ik haar plek in het leernetwerk over wilde overnemen. Ik heb wel even nagedacht, vooral over wat het de cliënt oplevert. Toch heb ik het gedaan. Het leernetwerk levert de cliënt op de langere termijn wat op en geeft mij een inkijkje in het onderwijs bij de HAN. En daarbij, er was bij Buurtzorg niemand anders die het kon doen. Toestemming krijgen van mijn team ging gemakkelijk, omdat de HAN de uren vergoedt die ik aan het leernetwerk besteed."

Eyeopeners door het meelopen

"Het meelopen met andere professionals en docenten heb ik ervaren als leuk en leerzaam. Het verbreedt je blik en neemt vooroordelen weg. Zo ben ik meegegaan met de maatschappelijk werker in mijn eigen werkgebied. Dat was heel anders dan ik van tevoren had gedacht. De cliënten van de maatschappelijk werker blijken ook mijn cliënten te zijn. Een enorme eyeopener: we hebben precies dezelfde doelgroep. Daar moeten we iets mee. Er is een overlap in taken. Zo'n 60 tot 80% van de telefonische vragen die de maatschappelijk werker kreeg, kon ik

Wat ik vrienden vertel over het leernetwerk? Dat je bij elkaar in de keuken kijkt en dat je daarvan leert

beantwoorden. Ik heb bewondering voor haar werkwijze. Heel knap hoe ze over de telefoon alles doorheeft, terwijl ze bijvoorbeeld de berg afwas op het aanrecht niet ziet.”

“Daarna heb ik met een docent van het ROC Nijmegen meegelopen, met Arthur. Dat was eveneens een andere ervaring dan ik had verwacht. Deze mbo was klein en gemoedelijk. Arthur liep daar rond als een soort vader van de school. Ik voelde en zag de vertrouwensband die hij heeft met leerlingen. Het niveau van het onderwijs vind ik best pittig. Heel motiverend dat de leerlingen aan mijn lippen hingen bij mijn verhalen over de thuiszorg. Door deze ervaringen kijk ik nu anders naar mbo’ers.”

Opbrengsten en effecten

“Het leernetwerk levert mij in ieder geval het besef op dat ik alleen moet deelnemen aan dingen waarvan ik de meerwaarde zie. Daar hamer ik op met een andere deelnemer in onze subgroep. Door het leernetwerk ben ik steeds meer binnen Buurtzorg aan het verkondigen dat we preciezer moeten zijn in wat wij doen in de thuiszorg. En dat wat we

doen, voelbaar moet zijn voor de cliënt. We werken interprofessioneel samen voor de cliënt. Daarover zet ik dingen op intranet en ik laat het horen op vergaderingen.”

“Ik kijk naar effecten op de korte en lange termijn. Zo zou ik graag de workshop ‘Shared decision making’ en Zelfregie van Marion Reinartz delen met mijn team. Dat levert op de lange termijn zeker wat op voor collega’s en cliënten.

De korte termijneffecten? Door het leernetwerk krijg ik meer informatie binnen en heb ik nieuwe persoonlijke contacten gelegd. Ik denk dat ik in een probleemsituatie de maatschappelijk werker eerder zou voorstellen om samen naar een cliënt te gaan. Dat is nog niet gebeurd, maar een mooi voornemen.

En voor de lange termijn: als je goed interprofessioneel wilt samenwerken, moet de financiering anders. Ik kan als wijkverpleegkundige nu geen taken van het maatschappelijk werk overnemen. Die worden namelijk niet vergoed.”

Vertellen over het leernetwerk

“Wat ik vrienden vertel over het leernetwerk? Dat je bij elkaar in de keuken kijkt en

Mijn worsteling is steeds: wat levert het de cliënt op? Maar ook: is al het overleg nodig? Gaat dit het verschil maken? Hoe nemen we de achterban mee?

dat je daarvan leert. Een positief verhaal. Collega’s die zich afvragen of het leernetwerk iets voor hem of haar is, vertel ik mijn ervaringen en twijfels. En dat die natuurlijk met mij als persoon te maken hebben. Ik ben kritisch. Zeker als het gaat over de vraag of het genoeg oplevert voor de cliënt. En of iedereen in het leernetwerk het belang ervan inziet. Ik erger me bijvoorbeeld als we een afspraak hebben met 17 mensen en dat er dan een paar afzeggen.”

Conclusie

Anne: Laat ik vooropstellen dat ik interprofessioneel samenwerken zinnig vind. Mijn worsteling is steeds: wat levert het de cliënt op? Maar ook: is al het overleg nodig? Gaat dit het verschil maken? Hoe nemen we de achterban mee? We moeten een manier vinden om elkaar op cliëntniveau te vinden. Met korte communicatielijnen. Daar helpt dit leernetwerk bij. We vinden elkaar nu in ieder geval op individueel niveau.”

INTERVIEW

Bij het vorige (kleinere) leernetwerk was Felice Plat al betrokken als docent Verpleegkunde. Daar kwam mooi naar voren waarvoor je mensen opleidt. Met de bevindingen van het leernetwerk is het onderwijs aangepast. Bijvoorbeeld door de toevoeging van de modules 'Motiverende gesprekstechnieken' en 'Wijkgericht werken'. Felice nam dan ook graag deel aan dit grotere leernetwerk dat is uitgebreid met professionals uit het sociaal domein. Zeker omdat ze allemaal te maken hebben met zorg en welzijn rondom kwetsbare ouderen die langer thuis wonen. In dit interview deelt Felice haar ervaringen, activiteiten en de resultaten van haar subgroep.

Felice Plat - docent
Verpleegkunde ROC
Nijmegen

Professionele achtergrond Felice

Felice is van oorsprong Verpleegkundige A. Ze deed de inservice-opleiding en werkte jarenlang in Amsterdam als verpleegkundige in de wijk en in het Slotervaartziekenhuis. Ze vervolgde haar opleiding op het hbo en specialiseerde zich in de psychiatrie. Nu geeft ze verpleegkundige vakken op het ROC Nijmegen, coördineert de opleiding BBL (combinatie van werken en leren) en zit in de Curriculumcommissie.

Wat maakt dat het leernetwerk voor jou van betekenis is?

Felice: "Het kleinschalig samenzijn vind ik heel zinvol. Je leert met en van elkaar. Je leert kijken: wat doet iedereen. Ondanks alle communicatie werken we nog steeds niet efficiënt. Uit de praktijk blijkt dat er 3 disciplines bij iemand aan de deur komen die langs elkaar heen werken. Ze weten soms niet eens dat ze bij dezelfde cliënt komen. De gezamenlijkheid ontbreekt. Door dit leernetwerk zitten we met alle disciplines om tafel. We kijken bij elkaar in de keuken en kunnen samen wat veranderen.

Veel dingen zijn mooi bedacht vanuit de theorie, in de dagelijkse praktijk is het toch echt anders. Dat merken we in het leernetwerk.

Wat ik ook betekenisvol vind, is dat we wat kunnen met 'wat uit de wijk komt'. We gebruiken het in het onderwijs en delen onze kennis en ervaringen via kennismarkten. Jammer dat ROC-leerlingen door hun onderwijsverplichtingen minder mogelijkheden hebben om deel te nemen aan de kennismarkten."

Kun je vertellen wat je precies doet binnen het leernetwerk?

"In mijn subgroep zitten een hbo-docent Social Studies, 2 wijkverpleegkundigen, iemand uit het Sociaal Wijkteam en ik als mbo-docent. We lopen allemaal mee met elkaars werk. Al snel hebben we nagedacht over ons eindproduct als groep. Daaruit is gekomen dat we in kaart brengen welke vaardigheden een zorg- en welzijnsprofessional nodig heeft om een kwetsbare oudere thuis goede zorg en begeleiding te geven. We maken een overzicht van die vaardigheden en dat sturen

we als advies naar onderwijsinstellingen. Ons doel is daarmee bij te dragen aan het opleiden van 'future proof' studenten."

"Het gaat om algemene vaardigheden en het interdisciplinair samenwerken. We hebben gekeken wat er in vacatureteksten wordt gevraagd. Vervolgens hebben we een selectie gemaakt van de vaardigheden die iedere zorg- en welzijnsprofessional nodig heeft. Die presenteren we op een kennismarkt. Het idee is dat professionals en studenten aan de hand van onze presentatie en enkele casussen in groepjes analyseren welke vaardigheden een (toekomstige) professional nodig heeft."

Ik houd nog beter in de gaten wat van belang is. Ik check regelmatig mijn doelen en bepaal bewust waar ik mijn piketpaaltjes zet.

"Het advies dat we geven is geschikt voor het curriculum van de opleidingen: Verzorgende IG niveau 3 (mbo), Verpleegkundige niveau 4 (mbo), Maatschappelijke Zorg niveau 3 en 4 (mbo), Verpleegkunde niveau 5 (hbo) en Social Studies (hbo). Door de benodigde vaardigheden te integreren in het onderwijs, bereiden we de student van nu voor als professional van de toekomst. Met het eindproduct van onze subgroep borgen we de bevindingen. En door ons advies breed te delen, komt het los te staan van de personen. Wij realiseren ons dat het advies een beperkte houdbaarheid heeft. Ik hoop daarom dat er binnen het leernetwerk of een overkoepelende organisatie een manier gevonden wordt om dit voort te zetten. Zodat het curriculum van de verschillende

zorg- en welzijnsopleidingen blijft aansluiten op wat er in de beroepspraktijk nodig is aan vaardigheden."

Wat levert het leernetwerk jou op als professional?

"Ik houd nog beter in de gaten wat van belang is. Ik check regelmatig mijn doelen en bepaal bewust waar ik mijn piketpaaltjes zet. Door het toewerken naar een eindproduct, heb ik meer geleerd over: het opzetten van een project, de zaken concreet houden en dat het proces ook belangrijk is. Door het leernetwerk ben ik kritischer en alerter op ontwikkelingen in mijn vakgebied. Het maakt me bewust van onze manier van opleiden.

Door in het leerwerk te zitten, geef je studenten het goede voorbeeld.

Bijvoorbeeld hoe we flexibel blijven en tegelijkertijd de onderwijsdoelen halen."

Tot slot. Wat zou je zeggen tegen iemand die zich afvraagt of het leernetwerk iets voor hem of haar is?

"Dat het leerzaam is. Juist omdat je verder kijkt dan je eigen organisatie en vakgebied. Het is goed voor je netwerk, je legt kruisverbanden. We willen kritische nieuwsgierige professionals opleiden die zijn voorbereid op de toekomst. Om dit te kunnen, moet je uit je eigen beroepsrol kunnen stappen. In mijn geval is dat de verpleegkundige onderwijsrol. Door in het leerwerk te zitten, geef je studenten het goede voorbeeld."

INTERVIEW

Marianne Mondria is al meer dan 20 jaar opbouwwerker in Nijmegen. Eerst bij welzijnsorganisatie Tandem, die na een fusie is opgegaan in Bindkracht10, dat sinds 2 jaar bestaat. Met de invoering van de Wmo is ze aangehaakt bij de sociaal wijkteams (opbouwwerkers waren aangehaakt, maar sinds ruim 2 jaar niet meer). In haar functie als opbouwwerker staat verbinden centraal. Met wijkbewoners, andere professionals, organisaties en instanties. Deelname aan het leernetwerk was voor haar vanzelfsprekend. En interessant omdat het specifiek gaat om de zorg en het welzijn van ouderen in de thuisituatie. In een interview vertelt Marianne over haar ervaringen met het leernetwerk. Wat het haar en de andere professionals heeft gebracht. En hoe zij er na anderhalf jaar op terugkijkt.

Marianne Mondria
- opbouwwerker
Bindkracht10

Verbindende factor in de wijk

Wat ze precies doet in haar werk? Marianne: "Mijn rol is het faciliteren en ondersteunen van initiatieven van bewoners. Ik praat met wijkbewoners en professionals en breng mensen in contact met elkaar. Bijvoorbeeld voor de moestuingroep die groente verbouwt op een stuk grond wat in het bezit is van een parochie. Mijn werkgebied is nu Oud-West, met de wijken Wolfskuil en Waterkwartier. Niet alle buurtinitiatieven, zoals een wandelclubje in de wijk, vind je allemaal op Wegwijzer024. Daar ben ik de verbindende factor voor."

Interprofessioneel samenwerken

Brede interprofessionele samenwerking is de voornaamste reden dat Marianne in het leernetwerk is gestapt. Ze legt uit: "In de wijk heb je elkaar nodig als professionals. Soms is het moeilijk om bij bewoners breder te kijken dan de vraag waarvoor de hulp van een professional wordt ingeroepen. Dat doen mijn collega's en ik wel vanuit ons vak

of misschien wel van nature. We gaan uit van de eigen kracht van de wijkbewoner: wat kan iemand wel. We ontkennen het probleem niet en zoeken naar mogelijkheden waardoor iemand desondanks kan participeren. En als buurtbewoners iets niet willen, dan doen we het niet. Dat is ook de enige manier waarop het werkt. Een bewoner moet het zien zitten, er waarde aan hechten en zich ervoor willen inzetten. Als opbouwwerker voer ik niet zelf uit, maar ik faciliteer bewoners bij het realiseren van ideeën die een algemeen belang dienen. Dat kunnen wij ons permitteren in het welzijnswerk. In de zorg ligt dat anders. Het is goed om dat van elkaar te weten."

"Ik vind de interprofessionele uitwisseling boeiend. Het maakt je bewuster. Wat voor jou vanzelfsprekend is, is dat voor de andere professional niet. Je wordt er scherper en alerter van.

Om terug te komen op het voorbeeld van de moestuinen, ofwel het project 'Van tuin tot bord'. Daar komen we in aanraking met

kwetsbare mensen die zorg nodig hebben. De studenten Culturele en Maatschappelijke Vorming (de brede opleiding Social Work bestond nog niet) waren daar niet voldoende voor toegerust. Dan zie je hoe goed het is om zo'n project op te pakken met studenten uit andere disciplines, waaronder de zorg."

"Eerder werkte ik bij een welzijnsstichting die zich inzette voor woonwageneigenaren. Samenwerking met de wijkverpleging was toen vanzelfsprekend.

In de periode dat wij als opbouwwerker participeerden binnen het sociaal wijkteam, was aansluiting zoeken bij wijkverpleegkundigen dan ook vanzelfsprekend. Die lijntjes en persoonlijke contacten heb ik altijd behouden. Ook nadat het opbouwwerk en de wijkverpleegkundigen geen deel meer uitmaakten van de sociaal wijkteams in Nijmegen. Ik zie dat zorg en welzijn (meer) aparte eilandjes zijn geworden. Het leernetwerk biedt de kans om samenwerking op wijkniveau weer beter vorm en inhoud te geven."

Opbrengsten

Wat het leernetwerk haar oplevert als professional? Marianne: "Ik zoek nu intern met collega's de mogelijkheden om de interprofessionele samenwerking aan te gaan. Het leernetwerk heeft bevestigd dat de eilandjes die ik heb zien ontstaan, er echt zijn. Ik benut de kansen die het leernetwerk biedt. Wijkverpleegkundigen hebben heel andere netwerken dan ik vanuit het welzijnswerk. Denk aan contact met de politie en Veilig Thuis vanuit de regieteams die nauw samenwerken met de sociaal wijkteams. Samen met de wijkverpleegkundigen kunnen we beter signaleren. Dat moeten we uitbouwen."

"Vanuit de aandacht voor ouderen in dit leernetwerk, hebben we de huidige en toekomstige ex-mantelzorgers in beeld.

Daar gaan we wat mee doen in de vorm van een preventieprogramma. Door contact met mantelzorgers te leggen en te houden, willen we voorkomen dat ze later in een gat vallen. Verder ben ik blij met de kennismarkten van het leernetwerk. Die bieden verschillende vormen om onze kennis en ervaring met de achterban te delen.

Wat het leernetwerk ons nog verder gaat opleveren? Dat moet nog komen. Ik denk aan het opbouwen van de samenwerking, structureel en duurzaam."

Effect op eigen werk

"In mijn werk doe ik niet iets anders dan voorheen. Of toch wel? In de tijd van het coronavirus heb ik het telefoonnummer van de Stip-lijn gedeeld met de wijkverpleegkundigen. De Stip-lijn is er voor mensen die niet of beperkt taalvaardig en/of digitaal vaardig zijn. Ze kunnen bellen om te praten, een vraag te stellen en hulp te vragen. Stip-lijn geeft hen antwoord en matcht hulpvragers met mensen die hulp willen bieden. Steeds meer collega's delen informatie en contacten door het leernetwerk. We beseffen dat we het samen moeten doen."

Tegen collega's zeg ik dat het leernetwerk heel zinvol is om aan mee te doen. Ik vertel wat het inhoudt en wat ik meemaak. In mijn kwintet zit een wijkverpleegkundige die zich bezighoudt met positieve gezondheid. Dat ligt dichtbij welzijn. In een bijeenkomst over zingeving kregen we een heel ander beeld van wat dat is. Dat gaat niet alleen over religie zoals een collega dacht, maar is veel breder.

"Ik vind dat ik te weinig heb meegelopen met andere deelnemers uit mijn kwintet. Het bleek soms moeilijk om onze agenda's op elkaar af te stemmen. Meelopen stond wel in de planning en hoop ik na de zomer op te pakken. De les op de opleiding Verpleegkunde die ik heb gevolgd, was

inhoudelijk interessant en sluit aan op mijn werk. Mooi om te zien hoe dat gaat met een acteur in een gesprek bij simulatieonderwijs over de zorg voor een partner. De open manier waarop besproken werd, wat er gebeurde. De visie en verschillende manieren van benaderen die naar voren kwamen. Dat is een mooie manier van leren. Ik heb veel gehad aan de boeiende uitwisselingen binnen ons kwintet. In deze uitwisselingen kwam naar voren hoe verschillend ons werk is (onderwijs, zorg en welzijn). Maar juist ook de aha-erlebnis om tot een nieuwe benadering richting bewoners /cliënten te komen. Dit hebben we heel concreet uitgezocht bij het onderwerp de ex-mantelzorgers. Het verbinden van de perspectieven vanuit zorg en welzijn leidt tot nieuwe inzichten."

Wereld te winnen

Marianne: "Het leernetwerk krijgt voor mij vorm op de momenten die duurzaam zijn. Zoals de kennismarkt 'Bekend maakt bemind'. Door de kennismarkten en het netwerk weet je bij wie je moet zijn voor wat. Er valt nog een wereld te winnen. Dat kan niet in anderhalf jaar. Welzijn heeft een andere houding dan zorg. Dat zit 'm in kijken naar wat iemand nog wel kan, wat de mogelijkheden zijn. Vanuit welzijn kunnen we nog meer doen aan preventie. Aan het verhogen van zelfredzaamheid op de lange termijn. Het versterken van gemeenschappen waardoor de toekomstige vraag naar zorg afneemt."

Het leernetwerk krijgt voor mij vorm op de momenten die duurzaam zijn. Zoals de kennismarkt 'Bekend maakt bemind'. Door de kennismarkten en het netwerk weet je bij wie je moet zijn voor wat. Er valt nog een wereld te winnen. Dat kan niet in anderhalf jaar.

Onderzoek naar leren in duobanen binnen interprofessionele leernetwerken

Hoofdvraag 1

In hoeverre draagt het deelnemen aan de duobaan volgens betrokken professionals uit het team wijkverpleging, professionals uit het sociaal domein en docenten bij aan het leren (kennis, houding en vaardigheden) van en met elkaar.

Deelvragen

1. Waaraan draagt de duobaan bij als het gaat om: Wat wordt er geleerd? Hoe er geleerd wordt? In hoeverre het geleerde toegepast wordt bij de cliënt?
2. Wat zijn bevorderende en belemmerende factoren bij het leren in een duobaan?
3. Aan welke randvoorwaarden dient voldaan te worden om te komen tot leren in een duobaan?

Hoofdvraag 2

In hoeverre draagt het deelnemen aan de duobaan volgens betrokken professionals uit het team wijkverpleging, professionals uit het sociaal domein en docenten bij aan het interprofessioneel samenwerken om de integrale zorg en ondersteuning voor thuiswonende ouderen te verbeteren?

Deelvragen

1. Kan men na deelname aan het Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap aangeven wat ieders taken en competenties zijn (kennis)?
2. Staat men positiever tegenover samenwerking (houding)?
3. Kan men aangeven welke vormen van samenwerking beter gaan na deelname aan het Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap?

Meer weten over het onderzoek? Kijk op www.han.nl/onderzoek/nipll

HET ONDERZOEK

OVER HET ONDERZOEK

Aan dit leernetwerk heeft Jacqueline Theunissen een onderzoek gekoppeld. Daarin onderzoekt zij de effecten van het leernetwerk en de belemmerende en bevorderende factoren van het leren door het met elkaar meelopen in elkaars beroepspraktijk. In het onderzoek gebruikt ze de term 'duobaan' voor het 'interprofessioneel meelopen'.

Aanleiding onderzoek

Jacqueline: "Bij eerdere leernetwerken waarbij ik was betrokken, bleek dat de deelnemers intrinsiek gemotiveerd waren om deel te nemen. Hetzelfde geldt voor andere leernetwerken.

Met de projectgroep vroegen we ons af: 'Wat maakt dat mensen ervan leren?'. We zijn gaan monitoren wat er gebeurt tijdens het leernetwerk. Via gestructureerde interviews vragen we de deelnemers wat ze leren, hoe ze leren en hoe ze het geleerde toepassen in de praktijk. De onderzoeksvragen zijn opgesteld met de onderzoeker Aimée Hoeve van het Kenniscentrum Kwaliteit van Leren van de HAN.

Het onderzoek loopt tot eind 2020 en we zien nu al dat er mooie dingen uit komen. Op basis van de onderzoekresultaten maken we een tool waarmee je een effectief leernetwerk kunt opzetten."

Ontwikkelen tool

"Het doel van mijn onderzoek is het maken van de tool", vertelt Jacqueline. "De tool voorziet in een stappenplan met daarin alle randvoorwaarden voor een succesvol leernetwerk. We hebben al aardig zicht op wat een leernetwerk effectief maakt. Bijvoorbeeld dat je een vast dagdeel blokt om samen te komen om kennis en ervaringen uit te wisselen. Dat je een regisseur of projectleider aanstelt die de leiding neemt

over het leernetwerk. En dat de subgroepen uit 4 tot 5 personen moeten bestaan. Die groeps grootte maakt de subgroep minder kwetsbaar voor uitval en er vindt meer uitwisseling plaats.”

“Wat we ontdekken over de effecten van het leernetwerk op de deelnemers, verwerken we uiteraard in de tool. In de interviews komt naar voren dat het iets met je eigen identiteit doet als een andere professional met je meeloopt. Het geeft bewustwording van je eigen professionele identiteit omdat de ander je triggert met vragen. En het geeft zelfvertrouwen, je kunt je eigen specialiteit laten zien. Wat deelnemers leren door duobanen is bijvoorbeeld dat hun beeldvorming is bijgesteld. De stereotype beelden die we hebben als mens en professional wijzigen.

In het onderzoek naar hoe mensen leren, zien we dat dat ook is door vertragen en stilstaan. Dat kan binnen het leernetwerk. Voor veel deelnemers is het niet vanzelfsprekend om zich dat leerproces te gunnen.”

“De onderzoeksinterviews koppelen we aan de theorie van Boundary Crossing, leren door over de grens te gaan van je eigen vakgebied en verbinding te maken met andere vakgebieden. In dit leernetwerk zijn dat de grenzen van ieders vakgebied: zorg - welzijn, onderwijs - werkveld. Maar ook de grens van leuk - spannend. Het leerpotentieel bij het overgaan van de grenzen benut je via 4 leermechanismen: identificatie, coördinatie, reflectie en transformatie. Die zien we allemaal terug in de duobanen.”

Leernetwerken voortzetten met een missie “Met het ontwikkelen van de tool wil ik het mogelijk maken dat leernetwerken onderbouwd worden voortgezet. Het leernetwerk vanuit de HAN is gesubsidieerd door de

overheid (via ZonMw). Mijn mening is dat opleidingen ook zonder subsidie leernetwerken moeten vormen. Ik zie het als een maatschappelijke verantwoordelijkheid van opleidingen om samen te werken en te leren met de praktijk. Dat het leren plaatsvindt samen met het vakgebied. Als het gaat om de opleidingen zorg en welzijn, dan hebben studenten specifieke vaardigheden nodig om goede zorg te verlenen. Reflecteren is er daar één van, zoals ‘doe ik het goed’, ‘doe ik het goede’, ‘doe ik het om de goede redenen’. Het interprofessioneel samenwerken zorgt ervoor dat de benodigde vaardigheden en de blik op het werkveld met het onderwijs verweven blijven.”

Tot slot een metafoor voor mijn ideaalbeeld van integrale zorg en ondersteuning. Ik zou graag zien dat er 1 ‘huissleutel’ (lees: zorgplan) komt die professionals toegang geeft tot de woning van een cliënt/patiënt/buurtbewoner/burger. Van elkaar weet je niet dat je bij de zorgvrager komt. Laat staan dat je elkaars zorgplannen kent. Integraal zorg verlenen is dat je in ‘de voortuin’ samen met de zorgvrager nagaat welke vraag er is en welke hulp er ingezet gaat worden. Daarmee wordt de expertise van verschillende disciplines samengebracht in 1 zorgplan = 1 huissleutel, waarmee alle zorgverleners de woning kunnen betreden.

DE WERKWIJKWIJZER

OPZET LEERNETWERK IN 10 STAPPEN

Stap 1: Wie doen mee?

De deelnemers:

- komen uit verschillende domeinen (docenten mbo en hbo onderwijs, professionals uit de praktijk, cliëntvertegenwoordigers, burgers en studenten);
- doen alleen mee als zij intrinsiek gemotiveerd zijn om onderwerpen vanuit verschillende perspectieven te onderzoeken;
- maken met hun leidinggevenden afspraken over tijdsinvestering in het leernetwerk.

Stap 2: Niet verblijvend

Het leernetwerk:

- valt of staat met actieve inzet van deelnemers;
- reikt kaders aan om als deelnemer vorm en inhoud te kunnen geven aan het leerproces;
- is geen statisch geheel en nieuwe

deelnemers kunnen instappen en andere kunnen uitstappen.

De deelnemers:

- spreken voorafgaand aan het instappen en deelnemen elkaars verwachtingen uit;
- committeren zich voor een (in onderling overleg vast te stellen) bepaalde periode;
- zijn zelf verantwoordelijk voor de vorm en de inhoud van het leerproces.

Stap 3: Zorg voor een procesbegeleider

Zorg voor het aanstellen van een procesbegeleider die:

- de doelstelling van het leernetwerk steeds voor ogen houdt;
- de randvoorwaarden voor een leernetwerk (werkvormen aanreiken voor het uitwerken van leervragen of het verdiepen in onderwerpen, locatie regelen voor gezamenlijke bijeenkomsten en het aanvragen van accreditatie) faciliteert.

GEDURENDE HET LEERNETWERK

Stap 4: Plan gezamenlijke bijeenkomsten

Zorg dat er gezamenlijke offline en/of online bijeenkomsten gepland worden met alle deelnemers om:

- ervaringen te delen;
- onderwerpen uit te diepen;
- kennis te delen. Dat kan offline en online.

Stap 5: Loop mee in elkaars beroepspraktijk

De deelnemers:

- nemen deel aan de gezamenlijke bijeenkomsten én daarnaast aan gemêleerde subgroepen van 4 á 5 deelnemers om met elkaar mee te lopen in elkaars beroepspraktijk;
- halen leervragen op tijdens het meelopen in elkaars beroepspraktijk;
- werken de leervragen uit binnen de subgroep.

Stap 6: Blokkeer dagdelen in de agenda

Om deel te nemen aan bijeenkomsten, mee te lopen en te leren met elkaar moet de deelnemer volgens afspraken beschikbaar zijn:

- leg ruim van te voren dagdelen voor inzet en deelname in de agenda's vast.

Stap 7: Zorg voor kleine subgroepen

Een relatief kleine subgroep bestaat uit voldoende deelnemers om met elkaar mee te lopen in elkaars beroepspraktijk, is minder kwetsbaar en levert meer uitwisseling op:

- organiseer subgroepen van maximaal 4 á 5 deelnemers.

OPBRENGSTEN VAN HET LEERNETWERK

Stap 8: Zorg dat het iedereen wat oplevert

De deelnemers zijn verantwoordelijk voor

hun eigen leerproces. De kaders worden vanuit het leernetwerk aangereikt en de deelnemers bepalen de inhoud:

- het gaat (ook) om een 'andere' vorm van leren, waarbij de deelnemers uit de comfortzone stappen: heel spannend maar juist daardoor heel verrijkend.

Stap 9: Zorg dat het samen iets oplevert

De opbrengsten zijn afhankelijk van de gezamenlijke doelstellingen en van de individuele doelstelling van deelnemer.

De doelstellingen zijn gericht op:

- het bijdragen aan het hogere doel om de kwaliteit van de zorg en het welzijn van de thuiswonende ouderen te verbeteren;
- het delen van kennis met de achterban (professionals, docenten en studenten binnen de deelnemende organisaties). De wijze van kennisuitwisseling is vrij en kan verschillende vormen aannemen, zoals: kennismarkt, artikel, webinar e.d.

Stap 10: Verbind onderwijs, praktijk en onderzoek

De deelnemers van de verschillende organisaties borgen de kennis in hun eigen organisatie.

Meer weten over het leernetwerk Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap?

Kijk voor meer informatie op: Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap: leernetwerk zorg en welzijn thuiswonende ouderen

www.han.nl/onderzoek/nipll

NAWOORD

Het leernetwerk is gestart in 2019 met een looptijd van anderhalf jaar. Het meelopen met elkaar in elkaars beroepspraktijk heeft plaatsgevonden voor het uitbreken van het coronavirus. Bij het verschijnen van deze uitgave is het nieuwe normaal van de anderhalvemetersamenleving van kracht. Het Nijmeegs Interprofessioneel Leerlandschap is daarom bij de gezamenlijke bijeenkomsten overgestapt op online bijeenkomsten. Dit gaat erg goed. Hoe ook de andere onderdelen van het leernetwerk vorm te geven zijn we nog aan het ondervinden. ZonMw heeft de mogelijkheid geboden om met een subsidie deelnemers te laten participeren in een leernetwerk om de kwaliteit van de zorg en het welzijn van thuiswonende ouderen te verbeteren. We willen ZonMw bedanken voor deze facilitering. Het borgen van het leernetwerk is een uitdaging voor het onderwijs en de praktijk. De meerwaarde wordt door eenieder ervaren. Met een tien stappenplan willen we iedereen de mogelijkheid bieden een leernetwerk op te zetten.

Met een tien stappenplan willen we iedereen de mogelijkheid bieden een leernetwerk op te zetten.

Deze uitgave is tot stand gekomen in samenwerking met deelnemers van het leernetwerk uit verschillende organisaties:

Interzorg,
Buurtzorg,
TVN zorgt,
Bindkracht10,
Driekracht,
Zorgbelang Inclusief,
MEE,
ROC Nijmegen en
HAN University of Applied Sciences.

Met dank aan de geïnterviewden:

Gerda Bos,
Ad den Dekker,
Anne Elsinghorst,
Yvet Martens,
Willeke te Molder-Lamers,
Marianne Mondria,
Felice Plat,
Marion Reinartz en
Yvon van Schijndel.

Realisatie:

HAN University of Applied Sciences

Meer weten of vragen?

Neem gerust contact op met
Jacqueline Theunissen
email: Jacqueline.Theunissen@han.nl

of kijk op www.han.nl/onderzoek/nipll
voor meer informatie

**OPEN UP
NEW
HORIZONS.**